

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
lesv, Cvrsvs Theologicvs**

In decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Primam Partem, & Primam Secundæ D. Thomæ. Ad Alexand.
VII. Pont. Max.

Esparza Arteida, Martin de

Lugduni, 1666

IX. Vtrum Deus sit ineffabilis, innominabilis, & inuisibilis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94815)

propositiones absolute prolatae. Quia particulae distributivae ab aeterno, simul, nullam successionem; & restrictivae, seu determinativae, iam & adhuc, cum nullas reperiant partes re ipsa in aeternitate secundum se, quas distribuunt, aut determinent; non intelliguntur distribuere, aut determinare aeternitatem ipsam secundum se, aut secundum varias eius formalitates tantum extrinsece distinguibiles ratione nostra; sed distribuunt, aut determinant eandem aeternitatem prout correspondentem omnibus temporum differentiis; tum realibus, tum imaginariis; atque eo ipso redduntur falsae tales propositiones, ut patet ex dictis. Consultius tamen est, ut distinguantur eadem propositiones iuxta dicta, nec affirmantur, aut negantur sine tali distinctione, hoc modo. Omnia creata coexistunt Deo secundum se precise ab aeterno in aeternitate; conceditur; Deo quatenus existenti in diversis differentiis temporis, seu quatenus connotanti, & completenti easdem temporis differentias, negatur; & sic de similibus.

QVÆSTIO IX.

Utrum Deus sit ineffabilis, innominabilis, & inuisibilis?

IDEATUR non esse. 1. Quia de nulla re plus loquimur, quam de Deo; nullamque pluries nominamus, quam Deum; & eo unumquodque est cognoscibilis, ac visibilis, quod maius, & perfectius est, cum ratio veri, & ratio entis sint mutuo convertibiles, ideoque necesse sit utramque indivisim crescere, ac minui in unoquoque: Deus vero est ens omnium maximum, summumque. Ergo Deus est maxime omnium effabilis, nominabilis, atque visibilis.

2. Iob. 36. 26. dicitur: *Omnes homines vident eum.* Et Exodi 15. 3. *Omnipotens nomen eius* Judith. 9. 10. *Dominus nomen est tibi.* Deinde Aug. l. 1. de doct. Christ. cap. 6. subtiliter infert Deum esse nominabilem. Quia ineffabilis dici potest. *Quoniam si illud est ineffabile, inquit, quod dici non potest, non est ineffabile, quod vel ineffabili dici potest.* Visibilis igitur, nominabilis, & effabilis est Deus.

Art. 1. Respondetur, Deus est quodammodo nominabilis, & effabilis, & quodammodo non simpliciter, tamen dicendus potius est ineffabilis, & innominabilis; nominabilis vero, & effabilis tantum secundum quid, & imperfecte. Et quidem Deum esse ineffabilem, definitur absolute in c. *Firmiter de sum. Trinit.* Idem colligitur ex 30. Prouer. 4. *Quod est nomen eius, aut quod nomen Elij eius? si nosci* ex 32. Gen. 29. *Cur queris nomen meum?* Et ex constitutione Christi in caelestibus supra omne nomen, quod nominatur, non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro, 1. ad Ephe. 2. 1. Unde est celebre apud sanctos PP. illud Platonis, ac Trismegisti. *Deum intelligere difficile est; loqui autem impossibile.* Et D. Dionysius c. 1. de diu. nom. docet. *Dei neque nomen esse, neque sermonem.* & Aug. l. 7. de Trinit. c. 4. *Verius cogitari de Deo aliquid, quam dici.* Certum nihilominus est, ex testimoniis adductis in secunda ratione dubitandi, aliisque similibus quam pluribus Deum esse aliquo modo nominabilem, nempe nomine imperfecte, ac minime quidditative significante ipsum; verè tamen discretivo eiusdem à quibuscumque aliis rebus.

Art. 2. Ratio utriusque partis est. Quia mensura significationis in voce desumitur ex qualitate cogni-

R. P. Esparza Curs. Theolog. Tom. I.

tionis, tum praesuppositae in loquente, tum generabilis seu excitabilis per ipsam in audiente iuxta intentionem loquentis. Cognitio autem Dei, quam possumus assequi, dum sumus in via, quaeque est excitabilis in nobis per voces, sine habentes significationem ex impositione nostra, sine ex impositione Beatorum, vel etiam ipsius Dei, est admodum imperfecta, utpote habita mediantibus creaturis, & representans ipsum ad modum earum, ideoque abstractiva; nec proprie quidditativa, & plus retinens de ignorantia, quam participas de scientia, cum excessu ignorantiae simpliciter infinito, propter infinitam distantiam obiectorum creatoris, & cognoscibilitatis ipsorum, à Deo, & cognoscibilitate Dei. Eadem nihilominus cognitio est multipliciter discretiva Dei à creaturis, & eatenus quodam imperfecto modo quidditativa, ut patet ex dictis supra praesertim q. 2. & 5. Est igitur Deus innominabilis potius, & ineffabilis, quam nominabilis, & effabilis, tamen aliquantulum imperfecte sit nominabilis non solum metaphoricè, per nomina desumpta ex rebus corporeis, ut cum dicitur Sol, leo, ignis, &c. Sed etiam proprie, & sine metaphora, per voces precisas perfectionis ab imperfectione secundum rectum; ut cum dicitur omniscius, omnipotens, ens à se, & similia in concreto, ad significandam rationem substantiae omnino complexae; vel sapientia infinita, omnipotentia, Deitas, Aseitas, & similia in abstracto, ad significandam simplicitatem maxime propriam formarum, ut abstrahendum à concretionem materiae, & compositionem.

Art. 3. Ulterior ratio imperfectionis convenientis cognitioni nostrae circa Deum, dum sumus in via desumitur ex impotentia videndi Deum immediate, ut est in se, & ex repugnantia cognitionis abstractivae aequivalentis intuitivae respectu Dei. Inde enim fit, ut cognoscatur à nobis imperfectissime per aigmata creaturarum contingentia ipsum in se cum infinita imperfectione, & inadequatione; visionem autem Dei immediatam, ut est in se, esse naturaliter impossibile, non solum nobis, sed etiam omni alij substantiae creatae, & creabili. patebit ex quaestione sequenti. Quia verò unumquodque absolute denominatur iuxta id, quod sibi convenit ex natura rei, propterea absolute dicitur Deus inuisibilis, magis etiam, quam ineffabilis, & innominabilis; tamen aliquando dicatur videri à viatoribus, visione latè sumpta pro qualicumque cognitione distinctiva unius ab alio.

Ex distinctionibus datis patet sufficienter sensus legitimus eorum, quae dicuntur in rationibus dubitandi. Quod additur in prima ratione, maiora, & perfectiora, esse cognoscibilia, ac visibilia; est verum de solo intellectu habente iustam proportionem cum obiecto, quae minime inest intellectui nostro respectu Dei, ideoque dicitur communiter ipsam comparari cum Deo, sicut oculi vertilionis comparantur cum sole, qui nimio splendore illos obruit.

QVÆSTIO X.

Utrum visio Dei immediata sit connaturalis homini? aut possit esse connaturalis alicui substantiae creabili?

VIDetur esse connaturalis homini; vel certe non repugnare substantiam creatam, cui sit connaturalis. 1. Quia naturaliter inest homini desiderium

C 2 beatitud